

WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba)
z dnia 13 lipca 2006 r.*

W sprawie C-74/04 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości,
wniesione w dniu 16 lutego 2004 r.,

Komisja Wspólnot Europejskich, reprezentowana przez W. Möllsa, działającego
w charakterze pełnomocnika, wspieranego przez H.J. Freunda, Rechtsanwalt,
z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

wnoszący odwołanie,

w której drugą stroną jest:

Volkswagen AG, z siedzibą w Wolfsburgu (Niemcy), reprezentowana przez
R. Bechtolda i S. Hirsbrunnera, Rechtsanwälte, z adresem do doręczeń
w Luksemburgu,

strona skarżąca w pierwszej instancji,

* Język postępowania: niemiecki.

TRYBUNAŁ (trzecia izba),

w składzie: A. Rosas, prezes izby, J. Malenovský, J.P. Puissechet, S. von Bahr (sprawozdawca) i U. Lõhmus, sędziowie,

rzecznik generalny: A. Tizzano,
sekretarz: K. Sztranc, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 29 września 2005 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 17 listopada 2005 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- ¹ W swym odwołaniu Komisja Wspólnot Europejskich wnosi o uchylenie wyroku Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 3 grudnia 2003 r. w sprawie T-208/01 Volkswagen przeciwko Komisji, Rec. str. II-5141 (zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem”), w którym Sąd ten stwierdził nieważność decyzji Komisji 2001/711/WE z dnia 29 czerwca 2001 r., dotyczącej postępowania na podstawie art. 81 traktatu WE (sprawa COMP/F-2/36.693 — Volkswagen) (Dz.U. L 262, str. 14, zwanej dalej „sporną decyzją”).

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu i ramy prawne

- 2 Przedstawione w zaskarżonym wyroku okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu i ramy prawne tego sporu można streścić w następujący sposób:

- 3 Volkswagen AG (zwana dalej „Volkswagenem”) jest spółką holdingową oraz największym przedsiębiorstwem grupy Volkswagen, prowadzącej działalność w sektorze motoryzacyjnym. Pojazdy silnikowe Volkswagena są sprzedawane we Wspólnocie Europejskiej w ramach mającego wybiórczy i wyłączny charakter systemu dystrybucji przez autoryzowanych sprzedawców, z którymi spółka ta zawarła typową umowę dealerską (zwaną dalej „umową dealerską”).

- 4 Zgodnie z art. 4 ust. 1 umowy dealerskiej w wersjach z września 1995 r. i stycznia 1998 r. Volkswagen przydziela autoryzowanemu sprzedawcy określony w umowie obszar w celu realizowania na nim programu dostaw oraz świadczenia usług serwisu po sprzedaży. Autoryzowany sprzedawca zobowiązuje się w zamian do intensywnego promowania sprzedaży i serwisu po sprzedaży na przydzielonym mu obszarze oraz optymalnego wykorzystywania możliwości rynkowych. Zgodnie z art. 2 ust. 6 (wersja z miesiąca stycznia 1989 r.) lub ust. 1 (wersje z września 1995 r. i stycznia 1998 r.) umowy dealerskiej autoryzowany sprzedawca zobowiązuje się „do obrony interesów Volkswagen AG, organizacji dystrybucji Volkswagena oraz zapewnienia mu promocji za pomocą wszelkich dostępnych środków”. W umowie zawarto także postanowienie, że „autoryzowany sprzedawca będzie przestrzegał w tym celu wszelkich wymogów koniecznych do wykonania umowy w odniesieniu do dystrybucji nowych pojazdów Volkswagen, zaopatrzenia w części zamienne, serwisu po sprzedaży, promowania sprzedaży, reklamy i szkoleń, a także zagwarantowania odpowiedniego poziomu technicznego działalności Volkswagena w różnego rodzaju dziedzinach”. Zgodnie wreszcie z art. 8 ust. 1 umowy dealerskiej „Volkswagen AG udziela niewiążących w odniesieniu do ceny ostatecznej i rabatów zaleceń cenowych”.

- 5 W dniach 17 lipca 1997 r. i 8 października 1998 r., w następstwie skargi złożonej przez nabywcę, Komisja skierowała do Volkswagena, na podstawie art. 11 rozporządzenia Rady nr 17 z dnia 6 lutego 1962 r., pierwszego rozporządzenia wprowadzającego w życie art. 85 i 86 traktatu (Dz.U. 13, str. 204) żądania informacji dotyczących polityki cenowej tej spółki oraz, w szczególności, ustalania w Niemczech ceny sprzedaży modelu Volkswagen Passat. Volkswagen odpowiedział na te żądania odpowiednio w dniach 22 sierpnia 1997 r. i 9 listopada 1998 r.
- 6 W dniu 22 czerwca 1999 r., na podstawie otrzymanych informacji, Komisja skierowała do Volkswagena pismo w sprawie przedstawienia zarzutów, w którym zarzuciła mu naruszenie art. 81 ust. 1 WE ze względu na to, że należący do jego sieci sprzedaży niemieccy sprzedawcy autoryzowani podlegali konsekwentnej dyscyplinie cenowej w odniesieniu do sprzedaży modelu Volkswagen Passat.
- 7 W piśmie tym Komisja powołała się w szczególności na trzy okólniki, skierowane przez Volkswagena do swych niemieckich sprzedawców autoryzowanych w dniach 26 września 1996 r., 17 kwietnia i 26 czerwca 1997 r., oraz pięć pism, wysłanych do niektórych z nich w dniach 24 września, 2 i 16 października 1996 r., 18 kwietnia 1997 r. oraz 13 października 1998 r. (zwane dalej łącznie „spornymi wezwaniami”).
- 8 Pismem z dnia 10 września 1999 r. Volkswagen odpowiedział na to pismo w sprawie przedstawienia zarzutów, wskazując, że opisane w nim okoliczności faktyczne były co do zasady, zgodne z rzeczywistością. Nie wniósł on o jego wysłuchanie.
- 9 W dniach 15 stycznia i 7 lutego 2001 r. Komisja skierowała do Volkswagena kolejne żądania informacji, na które spółka ta odpowiedziała odpowiednio w dniach 30 stycznia i 21 lutego 2001 r.

- 10 W dniu 6 lipca 2001 r. Komisja podała do wiadomości Volkswagena sporną decyzję. Sentencja tej decyzji brzmi następująco:

„Artykuł pierwszy

Volkswagen AG naruszyła art. 81 ust. 1 traktatu WE w zakresie, w jakim ustalała ceny modelu Volkswagen Passat, żądając, w odniesieniu do sprzedaży tego modelu, od związanych z nią umową niemieckich sprzedawców autoryzowanych nieudzielania klientom rabatów lub udzielania jedynie rabatów ograniczonych.

Artykuł 2

Ze względu na określone w art. 1 naruszenie na Volkswagen AG zostaje nałożona grzywna w kwocie 30,96 miliona EUR.

[...]

Artykuł 4

Adresatem niniejszej decyzji jest Volkswagen AG, D-38436 Wolfsburg.

[...]”.

Zaskarżony wyrok

- 11 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 10 września 2001 r. Volkswagen wniósł skargę zmierzającą, po pierwsze, do stwierdzenia nieważności spornej decyzji oraz, po drugie, obniżenia kwoty nałożonej na tę spółkę w tej decyzji grzywny.

- 12 W pkt 32 zaskarżonego wyroku Sąd stwierdził, powołując się na pkt 69 swego wyroku z dnia 26 października 2000 r. w sprawie T-41/96 Bayer przeciwko Komisji, Rec. str. II-3383, że pojęcie porozumienia w rozumieniu art. 81 ust. 1 WE zgodnie z jego wykładnią sądową, zasadza się na istnieniu zgodności oświadczeń woli co najmniej dwóch stron, których forma jest pozbawiona znaczenia, o ile stanowi ona wierne odzwierciedlenie woli stron.

- 13 Sąd w pkt 33 zaskarżonego wyroku zauważył, że z orzecznictwa wynika także, iż, w przypadku gdy decyzja producenta stanowi jednostronne postępowanie przedsiębiorstwa, nie jest ona już objęta ustanowionym w art. 81 ust. 1 WE zakazem (zob. podobnie wyroki Trybunału: z dnia 25 października 1983 r. w sprawie C-107/82 AEG przeciwko Komisji, Rec. str. 3151, pkt 38 oraz z dnia 17 września 1985 r. w sprawach połączonych 25/84 i 26/84 Ford przeciwko Komisji, Rec. str. 2725, pkt 21 oraz wyżej wymieniony wyrok w sprawie Bayer przeciwko Komisji, pkt 66).

- 14 W pkt 35 zaskarżonego wyroku Sąd wyjaśnił, że należy dokonać rozróżnienia pomiędzy sytuacjami, w których przedsiębiorstwo zastosowało rzeczywiście niezwiązane z wyraźnym lub milczącym uczestnictwem innego przedsiębiorstwa działania jednostronne, a sytuacjami, w których ten jednostronny charakter jest jedynie pozorny. Podczas gdy art. 81 ust. 1 WE nie ma zastosowania do sytuacji pierwszego rodzaju, druga ich kategoria winna zostać uznana za porozumienie pomiędzy przedsiębiorstwami i może zatem zostać objęta zakresem stosowania tego przepisu. Byłby to w szczególności przypadek praktyk i działań ograniczających

konkurencję, które zostały przyjęte przez producenta w ramach stosunków umownych z jego odsprzedawcami w pozornie jednostronny sposób, niemniej jednak za zgodą, co najmniej milcząco, tych ostatnich (wyżej wymieniony wyrok w sprawie Bayer przeciwko Komisji, pkt 71).

- 15 W pkt 38 zaskarżonego wyroku Sąd stwierdził, że nie wykazano, iż sporne wezwania zostały zrealizowane.
- 16 W pkt 39 zaskarżonego wyroku Sąd wskazał, że, aby stwierdzić istnienie porozumienia w rozumieniu art. 81 ust. 1 WE, Komisja oparła się przede wszystkim na argumencie, zgodnie z którym autoryzowani sprzedawcy, podpisując umowę dealerską, milcząco zaakceptowali politykę dystrybucyjną Volkswagena.
- 17 W pkt 43 zaskarżonego wyroku Sąd uznał, że twierdzenie Komisji sprowadza się do tego, iż autoryzowany sprzedawca, który podpisał zgodną z prawem konkurencji umowę, miał ponadto przy tym zaakceptować z góry późniejsze niezgodne z prawem zmiany postanowień tej umowy, podczas gdy umowa ta, właśnie ze względu na zgodność z prawem konkurencji, nie może umożliwiać autoryzowanemu sprzedawcy przewidzenia takiego rozwoju sytuacji.
- 18 W pkt 45 zaskarżonego wyroku Sąd stwierdził, że dopuszczalna jest możliwość uznania, iż zmiany postanowień umowy zaakceptowano z góry, w trakcie podpisywania tej zgodnej z prawem umowy dealerskiej — ze względu na sam fakt podpisania — jeśli chodzi tu o zgodne z prawem zmiany postanowień umowy, które albo zostały przewidziane w umowie, albo których autoryzowany sprzedawca nie może nie zaakceptować ze względu na zwyczaje handlowe lub obowiązujące

przepisy. Zdaniem Sądu nie można natomiast uznać za zaakceptowane z góry, w trakcie podpisywania tej zgodnej z prawem umowy dystrybucji — ze względu na sam fakt podpisania — niezgodne z prawem zmiany postanowień umowy.

- 19 W pkt 46 zaskarżonego wyroku Sąd doszedł do wniosku, że Komisja niesłusznie twierdziła, iż podpisanie przez autoryzowanych sprzedawców Volkswagena umów dealerskich pociągnęło za sobą zaakceptowanie spornych wezwań przez tych ostatnich.
- 20 W pkt 47 zaskarżonego wyroku Sąd stwierdził, iż Komisja błędnie zinterpretowała orzecznictwo, na którym oparła swe twierdzenie, że, zgodnie z ww. wyrokami Trybunału w sprawie AEG przeciwko Komisji i w sprawie Ford przeciwko Komisji oraz wyrokiem z dnia 24 października 1995 r. w sprawie C-70/93 Bayerische Motorenwerke, Rec. str. I-3439, a także wyrokiem Sądu z dnia 6 lipca 2000 r. w sprawie T-62/98 Volkswagen przeciwko Komisji, Rec. str. II-2707, nie było konieczne — przynajmniej w przypadku, tak jak w niniejszej sprawie, mającego wybiórczy charakter systemu dystrybucji — badanie, czy zachowanie się autoryzowanego sprzedawcy w kontekście żądania producenta (na przykład po jego otrzymaniu) wskazuje na zaakceptowanie tego wezwania, oraz że taka zgoda winna zostać uznana za uzyskaną z zasady, ze względu na sam fakt dołączenia autoryzowanego sprzedawcy do sieci dystrybucyjnej.
- 21 W pkt 56 zaskarżonego wyroku Sąd wyjaśnił, że twierdzenie Komisji wyraźnie stoi w sprzeczności z wyrokami Trybunału: z dnia 12 lipca 1979 r. w sprawach połączonych 32/78 i od 36/78 do 82/78 BMW Belgium i in. przeciwko Komisji, Rec. str. 2435 oraz z dnia 11 stycznia 1990 r. w sprawie C-277/87 Sandoz prodotti farmaceutici przeciwko Komisji, Rec. str. I-45, a także wyżej wymienionym wyrokiem Sądu w sprawie Bayer przeciwko Komisji, na których Volkswagen oparł swoją skargę. Wszystkie te wyroki potwierdzają bowiem, że w celu stwierdzenia istnienia porozumienia w rozumieniu art. 81 ust. 1 WE konieczne jest przedstawienie dowodu uzgodnienia woli stron. Powinno ono ponadto dotyczyć określonego zachowania, które powinno być znane stronom w momencie tego uzgodnienia.

- 22 W pkt 61 zaskarżonego wyroku Sąd przedstawił podniesiony w dalszej kolejności przez Komisję argument, zgodnie z którym, jeśli istnienie zastrzeżenia do umowy dealerskiej jest konieczne, aby stwierdzić, że sporne wezwania stanowią jej część, za zastrzeżenie to należy uznać art. 2 ust. 1 lub 6 tej umowy.
- 23 Sąd oddalił ten podniesiony w dalszej kolejności argument, wyjaśniając w art. 63 zaskarżonego wyroku, że art. 2 ust. 1 lub 6 umowy dealerskiej można interpretować jedynie w ten sposób, iż dotyczy on tylko działań zgodnych z prawem. Zdaniem Sądu, twierdzenie przeciwne sprowadzałoby się do wyciągania na podstawie takiego sformułowanego w neutralny sposób zastrzeżenia umownego wniosku, że autoryzowanych sprzedawców wiąże akt, którego postanowienia są niezgodne z prawem. W pkt 64 tego wyroku Sąd dodał, że art. 8 ust. 1 umowy dealerskiej także został sformułowany w sposób neutralny, a wręcz uniemożliwiający Volkswagenowi udzielanie wiążących zaleceń cenowych.
- 24 W tych okolicznościach Sąd stwierdził nieważność spornej decyzji.

Żądania stron i zarzut przedstawiony na poparcie odwołania

- 25 Komisja wnosi do Trybunału o uchylenie zaskarżonego wyroku, przekazanie sprawy Sądowi Pierwszej Instancji do ponownego rozpatrzenia oraz obciążenie Volkswagena kosztami postępowania.
- 26 Na poparcie swego odwołania Komisja podnosi jeden zarzut, oparty na nieuwzględnieniu przez Sąd art. 81 ust. 1 WE.

- 27 Volkswagen wnosi o oddalenie odwołania i obciążenie Komisji kosztami postępowania.

W przedmiocie odwołania

Argumentacja stron

- 28 Zarzutem swym Komisja podnosi, że Sąd nie uwzględnił art. 81 ust. 1 WE, uznając, iż sporne wezwania nie stanowią porozumień między przedsiębiorstwami w rozumieniu utrwalonego orzecznictwa Trybunału.
- 29 Komisja wskazuje, że, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału dołączenie autoryzowanego sprzedawcy do mającej wybiórczy charakter sieci dystrybucyjnej pociąga za sobą wyraźną lub milczącą akceptację polityki dystrybucyjnej producenta (wyżej wymienione wyroki: w sprawie AEG przeciwko Komisji, pkt 38 i w sprawie Ford przeciwko Komisji, pkt 21 oraz wyrok z dnia 6 stycznia 2004 r. w sprawach połączonych C-2/01 P i C-3/01 P BAI i Komisja przeciwko Bayer, Rec. str. I-23, pkt 144).
- 30 Komisja dodaje, że, także zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, wezwanie skierowane przez producenta pojazdów mechanicznych do jego autoryzowanych dealerów nie stanowi jednostronnego aktu, który nie wchodzi w zakres stosowania art. 81 ust. 1 WE, lecz porozumienie w rozumieniu tego przepisu, jeżeli wpisuje się ono w całość trwających nieprzerwanie stosunków handlowych regulowanych wcześniej zawartym porozumieniem o charakterze ogólnym (wyżej wymienione wyroki: w sprawie Ford przeciwko Komisji, pkt 21 i w sprawie Bayerische Motorenwerke, pkt 15 i 16, oraz wyrok z dnia 18 września 2003 r. w sprawie C-338/00 P Volkswagen przeciwko Komisji, Rec. str. I-9189, pkt 60).

- 31 Komisja twierdzi, że zaskarżony wyrok nie uwzględnia tego orzecznictwa i istoty mającego wybiórczy charakter systemu dystrybucji.
- 32 Zdaniem Komisji, podpisując umowę dealerską, autoryzowany sprzedawca akceptuje przyszłe działania mogące się wpisywać w wytyczone umową ramy. Twierdzi ona, że, wbrew temu, co rozstrzygnął Sąd w pkt 45 i 56 zaskarżonego wyroku, aby takie działania mogły zostać uznane za porozumienie w rozumieniu art. 81 ust. 1 WE, nie muszą one wcale być przewidziane w umowie lub być zgodne z prawem.
- 33 Volkswagen twierdzi, że dokonana przez Sąd wykładnia pojęcia porozumienia pozostaje w całkowitej zgodzie z orzecznictwem Trybunału i tym przepisem traktatu WE.

Ocena Trybunału

- 34 Komisja twierdzi w istocie, że Sąd nie mógł, bez popełnienia naruszenia prawa, pominąć okoliczności, iż, podpisując umowę dealerską, autoryzowany sprzedawca akceptuje z góry wszystkie działania zastosowane przez producenta pojazdów mechanicznych w ramach tego stosunku umownego.
- 35 Na poparcie swego twierdzenia Komisja przypomina utrwalone orzecznictwo, zgodnie z którym wezwanie skierowane przez producenta pojazdów mechanicznych do swych autoryzowanych dealerów nie jest jednostronnym aktem, lecz porozumieniem w rozumieniu art. 81 ust. 1 WE, jeśli wpisuje się ono w całość trwających nieprzerwanie stosunków handlowych regulowanych wcześniej zawartym porozumieniem o charakterze ogólnym.

- 36 Z orzecznictwa, na które powołuje się Komisja, nie wynika jednak, że wszystkie wezwania skierowane przez producenta pojazdów mechanicznych do autoryzowanych sprzedawców stanowią porozumienie w rozumieniu art. 81 ust. 1 WE i orzecznictwo to nie zwalnia Komisji z dowiedzenia w każdym poszczególnym przypadku istnienia uzgodnienia woli stron umowy dealerskiej.
- 37 Należy stwierdzić, że Sąd doszedł w pkt 30–34 zaskarżonego wyroku do słusznego wniosku, iż aby pozornie jednostronny akt lub zachowanie mogły stanowić porozumienie w rozumieniu art. 81 ust. 1 WE, wystarczy, aby był on wyrazem zgodnej woli co najmniej dwóch stron, przy czym forma, w jakiej się przejawia ta zgodność, nie jest sama w sobie rozstrzygająca.
- 38 Jak wyjaśnia Volkswagen w pkt 29 odpowiedzi na odwołanie, przyjęcie odmiennego rozwiązania skutkowałoby przeniesieniem ciężaru dowodu, że naruszone zostały reguły konkurencji, oraz naruszeniem zasady domniemania niewinności.
- 39 Wola stron może wynikać tak z zastrzeżeń do rozpatrywanych umów dealerskich, jak i, w szczególności, z istnienia ewentualnej zgody autoryzowanych sprzedawców na żądanie producenta (zob. podobnie wyżej wymieniony wyrok z dnia 18 września 2003 r. w sprawie Volkswagen przeciwko Komisji, pkt 61–68).
- 40 W niniejszej sprawie, w odniesieniu do pierwszego z powyższych przypadków, Komisja wyciągnęła wniosek o istnieniu zgodnej woli stron z samego faktu zawarcia w rozpatrywanych umowach dealerskich zastrzeżeń. Sąd musiał następnie, co też uczynił, zbadać, czy te sporne wezwania zostały wyraźnie zawarte w umowie dealerskiej lub też czy zastrzeżenia umowne co najmniej umożliwiają producentowi pojazdów mechanicznych korzystanie z takich wezwań.

- 41 W tym względzie należy przypomnieć, iż w pkt 20 wyżej wymienionego wyroku w sprawie Ford przeciwko Komisji Trybunał oddalił argument oparty na rzekomo jednostronnym charakterze pewnych działań z zakresu mającej wybiórczy charakter dystrybucji pojazdów mechanicznych, stwierdzając, że umowy dealerskie muszą pozostawiać pewne aspekty późniejszym decyzjom wytwórcy oraz że takie decyzje zostały wyraźnie przewidziane w załączniku 1 do rozpatrywanej umowy dealerskiej.
- 42 Podobnie w pkt 64 wyżej wymienionego wyroku z dnia 18 września 2003 r. w sprawie Volkswagen przeciwko Komisji Trybunał stwierdził, że Sąd słusznie rozstrzygnął, iż działania zastosowane przez Volkswagena w celu ograniczenia dostaw pojazdów mechanicznych autoryzowanym sprzedawcom włoskim, wprowadzone w życie w wyraźnym celu ustanowienia przeszkody w wywozie powrotnym z Włoch wpisują się w ramy trwających nieprzerwanie stosunków handlowych pomiędzy stronami umowy dealerskiej, przy czym Sąd oparł się w szczególności na okoliczności, że rozpatrywana umowa dealerska przewiduje możliwość ograniczenia takich dostaw.
- 43 W tym kontekście należy stwierdzić, że z orzecznictwa Trybunału nie wynika, czy zgodność zastrzeżeń umownych z regułami konkurencji — lub jej brak — ma rozstrzygający dla wyniku tej analizy charakter. Wynika z tego, że Sąd naruszył prawo, rozstrzygając w pkt 45 i 46 zaskarżonego wyroku, iż zastrzeżenia zgodne z regułami konkurencji nie mogą być uznane za zezwalające na kierowanie wezwań sprzecznych z tymi regułami.
- 44 Nie można bowiem wcale wykluczyć, że wezwanie, które byłoby sprzeczne z regułami konkurencji, mogłoby zostać uznane za dozwolone z tytułu pozornie neutralnych zastrzeżeń do umowy dealerskiej.

- 45 Sąd nie mógł zatem, nie popełniając naruszenia prawa, zrezygnować z konsekwentnego przeanalizowania zastrzeżeń do umowy dealerskiej, uwzględniając, jeśli zachodziłaby taka potrzeba, wszystkie inne mające znaczenie dla sprawy czynniki, takie jak cele umowy z punktu widzenia kontekstu gospodarczego i prawnego, w jakim została ona zawarta.
- 46 W odniesieniu do drugiego przypadku, czyli braku odpowiednich postanowień umownych, istnienie porozumienia w rozumieniu art. 81 ust. 1 WE zakłada ze strony sprzedawców autoryzowanych zgodę, wyraźną lub milczącą, na działania zastosowane przez producenta pojazdów mechanicznych (zob. podobnie w szczególności wyżej wymieniony wyrok w sprawie BMW Belgium i in. przeciwko Komisji, pkt 28–30).
- 47 Ponieważ w niniejszym przypadku Komisja nie powołała się na istnienie wyraźnej lub milczącej zgody ze strony autoryzowanych sprzedawców, ten drugi przypadek nie stanowi przedmiotu zainteresowania w ramach niniejszego sporu.
- 48 Z powyższego wynika, że aby określić, czy sporne wezwania wpisują się w całość stosunków handlowych pomiędzy Volkswagenem i jego autoryzowanymi sprzedawcami, Sąd powinien był przeanalizować, czy zostały one przewidziane lub dozwolone w zastrzeżeniach do umowy dealerskiej, uwzględniając cele umowy jako takiej z punktu widzenia kontekstu gospodarczego i prawnego, w jakim została ona zawarta.
- 49 Odnosząc się w niniejszym przypadku do dokonanej przez Sąd wykładni zastrzeżeń umownych, należy przypomnieć, że z art. 225 WE oraz art. 58 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości wynika, iż jedynie Sąd jest właściwy do dokonywania, po pierwsze, ustaleń faktycznych, z wyjątkiem sytuacji, gdy nieprawidłowość jego ustaleń wynika z akt sprawy, a po drugie, oceny ustalonych

okoliczności faktycznych. Jeżeli Sąd dokonał ustalenia lub oceny okoliczności faktycznych, Trybunał jest uprawniony, na podstawie art. 225 WE traktatu, do kontroli kwalifikacji prawnej tych okoliczności i skutków prawnych, które wywiódł z nich Sąd (zob. w szczególności wyrok z dnia 17 grudnia 1998 r. w sprawie C-185/95 P Baustahlgewebe przeciwko Komisji, Rec. str. I-8417, pkt 23).

- 50 W odniesieniu do zastrzeżeń do umowy dealerskiej Sąd w pkt 2 zaskarżonego wyroku w niezależny sposób stwierdził, że zgodnie z art. 2 ust. 1 lub 6 tej umowy autoryzowany sprzedawca zobowiązuje się do obrony interesów organizacji dystrybucji Volkswagena oraz przestrzegania w tym celu wszelkich wymogów koniecznych do wykonania umowy w odniesieniu do dystrybucji nowych pojazdów i promowania sprzedaży.
- 51 Z pkt 2 zaskarżonego wyroku wynika także, że zgodnie z art. 8 ust. 1 umowy dealerskiej Volkswagen udziela niewiążących w odniesieniu do ceny ostatecznej i rabatów zaleceń cenowych.
- 52 W pkt 62–68 zaskarżonego wyroku Sąd, w ramach konkretnej oceny umowy dealerskiej, stwierdził, że te postanowienia umowne nie mogą zostać uznane za pozwalające Volkswagenowi na kierowanie do autoryzowanych sprzedawców wiążących wezwań w przedmiocie cen nowych pojazdów mechanicznych, a także, że sporne wezwania nie stanowią porozumień między przedsiębiorstwami w rozumieniu art. 81 ust. 1 WE.
- 53 Dokonując oceny treści zastrzeżeń do umowy dealerskiej Sąd słusznie oparł się na sposobie ich sformułowania. Trybunał nie jest tymczasem, co do zasady, uprawniony do kontroli dokonanej przez Sąd oceny, zgodnie z którą zastrzeżenia te zostały sformułowane w sposób neutralny, a wręcz uniemożliwiający Volkswagenowi udzielania wiążących zaleceń cenowych. Należy jednak stwierdzić, że rozumowanie

Sądu zawiera naruszenie prawa w zakresie, w jakim rozstrzygnął on, iż zastrzeżenia zgodne z regułami konkurencji nie mogą być uznane za zezwalające na kierowanie wezwań sprzecznych z tymi regułami.

- 54 To naruszenie prawa pozostaje jednak bez wpływu na zasadność wniosku Sądu, zgodnie z którym sporne wezwania nie mogą w niniejszym przypadku zostać uznane za „porozumienie” w rozumieniu art. 81 ust. 1 WE.
- 55 Uwzględniając powyższe, należy stwierdzić, że w pkt 68 zaskarżonego wyroku Sąd słusznie doszedł do wniosku, iż należy stwierdzić nieważność spornej decyzji.
- 56 Wynika z tego, że odwołanie powinno zostać oddalone jako bezpodstawne.

W przedmiocie kosztów

- 57 Zgodnie z art. 69 § 2 regulaminu Trybunału, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 118 regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ wnosząca odwołanie przegrała sprawę, należy — zgodnie z żądaniem Volkswagena — obciążyć ją kosztami postępowania.

Z powyższych względów Trybunał (trzecia izba) orzeka, co następuje:

- 1) **Odwołanie zostaje oddalone.**

- 2) **Komisja Wspólnot Europejskich zostaje obciążona kosztami postępowania.**

Podpisy